



Skånes bygdegårdsdistrikt

# Verksamhetsplan 2022



Digital stämma 11 april 2021, förbundsordförande Per Lodenius



Garnhuset i  
Beddingstrand  
10 april 2022



## Innehåll

Bygdegårdarna samlar Sverige – mötesplats för delaktighet och gemenskap .....	3
Kommunikation och påverkansarbete .....	4
Landsbygdsutveckling.....	4
Organisationsutveckling .....	6
Fastighet.....	7
Investeringar och underhåll .....	7
Hållbarhet.....	7
Försäkring.....	8
Verksamhet .....	10
Kultur.....	10
Konst.....	10
Film.....	11
Ungdom.....	12

# Bygdegårdarna samlar Sverige

## – mötesplats för delaktighet och gemenskap

Bygdegårdarnas Riksförbund med närmare 1 450 bygdegårdsföreningar, är landets största riksorganisation för föreningsdrivna allmänna samlingslokaler. Den allmänna samlingslokalen är en mötesplats för alla med en demokratisk värdegrund, där utrymme finns för folkbildning, möten, kultur, samhällsutveckling och fest. Den stora majoriteten av landets bygdegårdar finns på landsbygden. Bygdegårdsföreningen är den starka motor som behövs för att stärka samverkan och därigenom stärka den lokala gemenskapen som är nödvändig för att det lokala utvecklingsarbetet ska bli framgångsrikt.

Förbundsstämman 2018 antog vision och långsiktiga mål för riksförbundet.

Bygdegårdarnas Riksförbunds verksamhet syftar till att uppnå visionen: ”Bygdegårdarna samlar Sverige. Vi är en öppen folkrörelse med mötesplatser i hela landet.

Bygdegårdsrörelsen har en ledande roll i att stärka bygden och dess människor – nu och i framtiden.” Denna verksamhetsplan är framtagen med utgångspunkt i att uppfylla de långsiktiga målen till 31 december 2022:

- Bygdegårdsrörelsen är en välkänd och respekterad samhällsaktör.
- Bygdegårdarna blir fler, med en ännu bättre spridning över landet.
- Bygdegårdarna är funktionella och tillgängliga mötesplatser.
- Bygdegårdarnas verksamhet når fler målgrupper.

Hållbarhets- och ungdomsperspektiven ska genomsyra all verksamhet.



# Kommunikation och påverkansarbete

## Bakgrund

För att bygdegårdsrörelsen ska kunna påverka och bli en viktig samhällsaktör behöver kännedomen om bygdegårdars viktiga roll i samhällsstrukturen öka. Kontakter med beslutsfattare och myndigheter måste som ett led i detta stärkas. Bygdegårdarnas Riksförbund behöver en långsiktig och utökad offentlig finansiering i syfte att förstärka våra möjligheter som rörelse.

Medlemmarna ska ha tillgång till korrekt, relevant och uppdaterad information för att kunna driva sin bygdegårdsförening på bästa sätt. Medlems-föreningarna behöver även stöd för att kommunicera med sina målgrupper, till exempel funktionella och uppdaterade hemsidor.

## Syfte

- Att öka kännedomen om bygdegårdar hos allmänheten.
- Att öka den offentliga finansieringen, bland annat via ett statligt verksamhetsbidrag.
- Att förbättra vår externa och interna kommunikation.



## Metod och mål

Under valåret kommer vi att lyfta bygdegårdsrörelsens viktiga roll som aktör inom landsbygdsutveckling och som aktör inom kultur. Även frågor som rör demokrati och demokratiarbete kommer lyftas.

Hållbarhetsperspektivet, vårt förnyingsarbete och ungdomar i bygdegårdsrörelsen ska synliggöras i vår kommunikation. Inför halloween kommer vi att genomföra en kampanj på temat "Vi skrämmer Sverige" för att uppmärksamma bygdegårdarna i anknytning till ett välkänt firande. Med förhoppning i samarbete med elever från stylist/makeup-programmet.

Distriktet fortsätta se över hur vi kan använda de uppgifter och den statistik som finns i medlemsdatabasen i påverkanssyfte. Att bjuda in regionens politiker och tjänstemän för möten med landsbygdspolitiskt ansvariga för att öka kännedomen om bygdegårdarnas roll som landsbygdsutvecklingsaktör. Distriktet tar del av information av Landsbygdsriksdagen.

Distriktens hemsidesredaktörer bjuds in till en digital hemsidesträff. Vi kommer att genomföra insatser för att öka antalet föreningar som har hemsida via BR.

# Landsbygdsutveckling

## Bakgrund

Bygdegårdsrörelsen samlar bygdens folk, engagemang och verksamheter. Bygdegårdsrörelsen verkar för hållbara bygder som skapar möjligheter i lokalsamhället utifrån de enskilda verksamheternas förutsättningar och möjligheter. Bygdegårdarnas mångfunktionella roll för möjlighet till service, infrastruktur, krisberedskap och välmående bygder är utgångspunkterna för vårt landsbygdsarbete.

## Syfte

- Att stärka bygdegårdsrörelsen som aktör inom landsbygdsutveckling regional nivå.
- Att stärka bygdegårdarnas funktion som mötesplats för hållbar lokal utveckling.

### **Metod och mål**

Distriktet medverkar på nationella forum och för att öka förutsättningarna för bygdegårdarna att vidareutvecklas.

Regional landsbygdsutveckling fokuseras genom nätverket med kontaktpersoner för landsbygd i bygdegårdsdistrikten. Uppdatera regional landsbygdsstrategi.

Distriktet fungerar stödjande för våra föreningar frågor som rör finansiering, framför allt medel för landsbygdsutveckling i aktuellt landsbygdsprogram men även andra stödformer för bygdeutveckling.

Vi kommer att delta webinarier för regioner och kommuner för att öka kännedomen om bygdegårdarnas roll inom samhällsutveckling, folkhälsa, krisberedskap och servicepunkter och kultur.

# Organisationsutveckling

## Bakgrund

Bygdegårdsrörelsen är en inkluderande och hållbar rörelse. Fler människor ska kunna ta del av de möjligheter som bygdegårdsrörelsen ger och det ideella engagemanget behöver synliggöras och uppmuntras. Frågor som rör engagemang, nyrekrytering och förnygringsarbete är vitala. Vår demokratiska värdegrund ska vara kännbar för alla i kontakten med bygdegårdsrörelsen.

Distriktet verkar för en fortsatt medlemsökning med etablering i fler kommuner.

## Syfte

- Att öka antalet bygdegårdsföreningar.
- Att få medlemsföreningar i kommuner där det inte finns någon tidigare.
- Att öka engagemanget i rörelsen hos alla åldrar.

## Metod och mål

Distriktens funktion som länk mellan nationell och lokal nivå ska stärkas och riksförbundet kommer att genomföra en översyn hur funktioner med kontaktpersoner i distrikten kan utvecklas. Riksförbundet stöttar distrikten i deras arbete med att rekrytera fler bygdegårdar, inte minst i för oss nya kommuner. Vår ambition är att vi ökar med två medlemsföreningar och två nya kommuner.

I en rörelse med aktivt förnygringsarbete och engagemang är valberedningarna centrala. Vår ambition är att ha någon i styrelsen som är under 50 år, valberedningen tar del av information från förbundet. Förebilder och goda exempel ska lyftas fram.

Bygdegårdarnas Riksförbund kommer att fastställa långsiktiga mål för åren 2023–2026 på förbundsstämman 2022. Förbundets långsiktiga mål är en angelägenhet för hela rörelsen. Vår utbildningssatsning ska fortsätta att utvecklas, en utbildningsstrategi kommer att tas fram med Studieförbundet Vuxenskolan som samarbetspart. Utbildningsstrategin är väsentlig för att stärka arbetet med förbundets långsiktiga mål.

# Fastighet



## Investeringar och underhåll

### Bakgrund

Bygdegårdarna ska vara funktionella och tillgängliga mötesplatser. Många bygdegårdar har ett behov av renovering och utmaningar i underhållet av fastigheterna. Strukturerade och långsiktiga lösningar vad gäller drift, underhåll, tillgänglighet, investeringar och uthyrning är nödvändiga för en långsiktigt hållbar fastighetsförvaltning.

### Syfte

- Att öka den samlade kompetensen i rörelsen avseende nybyggnad, ombyggnad, renovering, drift och underhåll samt teknikutveckling och IT-relaterade frågor.
- Att öka den samlade kompetensen i rörelsen avseende tillgänglighetsanpassning.
- Att stärka bygdegårdarnas möjligheter att genomföra investeringar i fastigheten.

### Metod och mål

Digitala kompetenshöjande insatser i fastighetsfrågor och fastighetsutveckling samt teknik och IT-relaterade frågor kommer att genomföras. Andra viktiga kanaler är nyhetsbrev, hemsida och sociala medier.

Distriktens kontaktpersoner för fastighet och försäkring är viktiga. Vi kommer även att söka intensifiera kunskapsutbytet med kontaktpersoner för fastighet, försäkring och uthyrning på föreningsnivå. Ambitionen är att fler föreningar har kontaktpersoner för detta.

Distriktets ambition är att mins tre föreningar genomför insatsen Årlig genomgång av fastigheten och att minst tre föreningar genomför någon åtgärd utifrån genomgången. Distriktet fungerar stödjande för bygdegårdarna avseende ansökningar om investeringsbidrag, ambitionen är att någon förening söker investeringsbidrag från Boverket. Vad gäller tillgänglighetsanpassning är ambitionen att minst någon förening söker bidrag från Boverket.

Distriktet har gedigen kunskap om Årlig genomgång av fastigheten, Säker Bygdegård, Boverkets stöd och övriga bidragsmöjligheter. Den årliga konferensen med distriktets kontaktpersoner genomförs i samarbete med Försäkringskansliet. Riksförbundet och Försäkringskansliet ska i ökad utsträckning samarbeta i frågor som rör insatser avseende drift- och underhållsfrågor.

## Hållbarhet

### Bakgrund

Förestående och pågående klimatförändringar bedöms få stora konsekvenser för samhälle och individer. I en kontext där klimat- och miljöfrågor och frågor som rör långsiktig hållbarhet är högaktuella arbetar bygdegårdsrörelsen medvetet med såväl social som ekonomisk och ekologisk hållbarhet.

Hållbarhet handlar även om livskvalitet och våra möjligheter att leva och verka på ett hållbart sätt. Bygdegårdsrörelsens insatser i frågor som rör social hållbarhet är mycket betydelsefulla och långtgående. Varje dag genomför bygdegårdsrörelsen insatser som främjar ökad gemenskap och folkhälsa. Minskad och medveten miljöpåverkan är andra områden som är i fokus.

## Syfte

- Att öka den samlade kompetensen i frågor som rör hållbarhet och Agenda 2030.
- Att fungera stödjande i bygdegårdsrörelsen på distriktsnivå för att formulera och bedriva ett aktivt hållbarhetsarbete som inkluderar de tre perspektiven – social, ekonomisk, ekologisk hållbarhet.
- Att synliggöra bygdegårdsrörelsens roll i civilsamhället och det regionala hållbarhetsarbetet.

## Metod och mål

Distriktet ska underlätta, inspirera och motivera medlemsföreningar att arbeta för en långsiktigt hållbar verksamhet.

Bygdegårdarnas Riksförbund kommer att etablera ett hållbarhetsdiplom anpassad för organisationen och dess förutsättningar. Utöver digitala utbildningar och workshops avser vi bjuda in distriktens kontaktpersoner till träff med fokus på hållbarhetsdiplomering och erfarenhetsutbyte kring hållbarhetsfrågor, Agenda 2030 och arbetssätt kring detta. Vår utgångspunkt är att hållbarhetsarbetet ska ske utifrån egenformulerade mål och strategier i de olika nivåerna i bygdegårdsrörelsen.

## Försäkring

### Bakgrund

Alla våra allmänna samlingslokaler ska vara försäkrade på ett tillfredsställande sätt. Ett aktivt skadeförebyggande arbete med låga skadekostnader utgör grunden för en varaktigt låg försäkringspremie. Kunskapen om säkerhets- och försäkringsfrågor är grundläggande i en organisation som Bygdegårdarnas Riksförbund.

### Syfte

- Att agera proaktivt för att undvika att totalbrand inträffar och för att minska antalet och omfattningen av övriga fastighetsrelaterade skador.
- Att agera för fastighetsbeståndet är i gott skick med goda tekniska lösningar.

### Metod och mål

Försäkringskansliet söker motivera fler bygdegårdar till ett aktivt och proaktivt arbete. I kommunikationen strävar vi efter att mänskliggöra, exemplifiera och tydliggöra syftet med försäkringen och det skadeförebyggande arbetet. Utöver rådgivning sker två regionala utbildningsträffar med kontaktpersoner för försäkrings- och fastighetsfrågor i distrikten. Därefter förväntas kontaktpersonerna i minst sex distrikt hålla egna besiktningsskonferenser för föreningarna i distrikten. Detta för att förebygga skador både som ersätts genom försäkringen och skador som orsakas av eftersatt underhåll. En särskild projektpott som distriktet kan söka medel från till egna aktiviteter fortgår. Från fonden avsätts även en pott att använda till konsulttjänster exempelvis inom juridik. Kontrollfunktion: Avstämning av statistik för investeringsbidrag, säkerhetsrabatt, skaderapportering, antalet distrikt som genomför besiktningsskonferenser.



Den digitala kursen och certifieringen Säker föreningsgård är prioriterad, vår ambition är att två föreningar blir certifierade utöver de nio som redan är det. Fördelarna med certifiering i form av rabatterad premie är ett bra incitament för föreningarna. För att bli certifierad ska föreningen uppfylla tio punkter som ger en bra grundsäkerhet i bygdegården.



# Verksamhet

## Bakgrund

Alla har rätt till kultur – både att ta del av och utöva. Verksamhet av olika slag ska finnas tillgängligt över hela landet och för alla åldrar.

Kulturen har en självklar plats i den allmänna samlingslokalen. Bygdegården är en viktig arena för att fler ska få ta del av och utöva kultur. Människor ska få möta och bekanta sig med olika former av uttryck och själva ges förutsättningar att utforska sitt skapande. Bygdegårdsrörelsen verkar för att en god spridning av konst, litteratur, musik, film och scenkonst i hela landet. Genom inspiration, kunskapsspridande och påverkansarbete arbetar riksförbundet för att skapa förutsättningar för den lokala föreningen att utveckla sin verksamhet och nå ut till fler. Vi ser ett behov att arrangera för och tillsammans med barn och unga, men även att nå nya målgrupper.

I spåren av den långa pandemin behöver våra föreningar fortsatt stöd och hjälp inför återstart av verksamheterna och eventuellt nya restriktioner som kan komma.

Alla föreningar har egen verksamhet till medlemmar och närsamhället och inte enbart uthyrningsverksamhet.

## Kultur

### Syfte

- Att verka för att bygdegårdarna har ett brett och varierat kulturutbud som berör många människor.
- Att stärka bygdegårdsrörelsens förutsättningar att utvecklas som attraktiva mötesplatser inom kultur.

### Metod och mål

Vår regionala kulturstrategierna är viktiga styr- och visionsdokument för ett rikt kulturutbud i hela Skåne. Distriktet har förutsättningar att bedriva aktivt påverkansarbete i syfte att skapa goda förutsättningar för bygdegårdarna och att utvecklas inom kulturområdet. Bygdegårdarnas Riksförbund kommer att kartlägga hur och på vilket sätt bygdegårdsrörelsen omnämns och beskrivs i befintliga regionala kulturplaner.

Digitaliseringen är ett verktyg för att sprida kulturen över hela Skåne. Det kan aldrig ersätta det fysiska mötet, men vara ett komplement. För att digital, exempelvis livestreamade föreläsningar, ska vara ett relevant komplement krävs ett utbud, en digital infrastruktur och lokala tekniska förutsättningar.

Bygdegården är en plats för eget skapande. Genom att skapa själv utvecklas du som människa, skapar förståelse för andra och ökar toleransen för olikheter. Riksförbundet arbetar för att utveckla det egna skapandet och det praktiska mötet med kulturen.

Svenskt kulturliv behöver återhämtning och kraft i spåren av coronapandemin. Behovet av stöd för återstart av kulturverksamheterna kommer att vara prioriterat nästa år, projektet ”Återstart bygdegård” är vår viktigaste satsning för år 2022.

## Konst

### Syfte

- Att öka konstutbudet hos bygdegårdarna.

- Att öka medvetenheten om konstens betydelse för samhälle och individer.
- Att utveckla verksamhet av och för barn och unga.

### **Metod och mål**

Bygdegårdarnas Riksförbund genomför vandringsutställningar som satirtekningsutställningen Vässa pennan. Distriktet strävar efter att tre bygdegårdsföreningar ansöker om utställningen "Vässa pennan". Utställningen är ett praktiskt sätt att arbeta med konsten i den allmänna samlingslokalen. Men även konstdepositioner ger ett påtagligt avtryck för besökaren. Här ger vi stöd och praktisk hjälp till de föreningar som vill byta ut eller komplettera befintliga depositioner eller skapa ett helt nytt tilltal i det rum som idag saknar konst.

Bygdegårdsrörelsens samlade konstverksamhet ska erbjuda konstnärlig kvalitet, variation och förnyelse vilket vi förstärker genom våra inköp från yrkesverksamma konstnärer. Riksförbundet arbetar med konsten i det offentliga rummet och söker förstärka konstupplevelsen hos besökare. Digitala inspirationsinsatser för att öka det lokala intresset att använda sig av konsten ska genomföras.

Vandringsutställningen Vässa pennan, en Konst åt alla-utställning eller en konstdeposition kan vara ingången till ett samtal om konstens betydelse i samhället, demokratins möjligheter och yttrandefrihetens roll. Det kan också bli en workshop eller ett seminarium för att få skapa själv eller lära sig mer från någon annan.

Distriktet uppmuntrar att bygdegårdarna erbjuder möjlighet till eget skapande, antingen själva eller genom samarbete med andra föreningar och organisationer.

Under valåret ska vi uppmärksamma frågor som rör konst, yttrandefrihet och demokrati.

### **Film, digitala möten och upplevelser**

#### **Syfte**

- Att verka för att långsiktigt etablera fler digitala biografer, idag har vi ingen i Skåne.
- Att filmvisningar på biografer och andra visningsfönster når nya målgrupper.
- Att utveckla samverkan med regionala filmkonsulenter.
- Att erbjuda koncept och paketslösningar kopplat till olika filmer med inriktning på barn och unga.
- Att de flesta bygdegårdar har tekniska lösningar för att visa film, digitala möten och livestreamade föreställningar.

## Metod och mål

Bygdegårdarnas Riksförbund genomför kompetensutvecklingsinsatser, skapar forum för erfarenhetsutbyte och initierar samarbeten samt fungerar stödjande gentemot biograferna för att utveckla verksamheten, bredda filmutbudet och nå ut till fler.

Riksförbundet genomför också insatser för att fördjupa samarbetet med de regionala filmkonsulenterna och bygdegårdsdistrikten. Vi arrangerar turnéer och filmvisningsprojekt tillsammans för att få fler att visa film.

Utöver biograferna verkar vi för att fler bygdegårdar ska visa film och ha tekniska lösningar för att genomföra digitala möten och livestreamade föreställningar. Genom nätverksträffar, erfarenhetsutbyten, konferenser och webinarier samt i sociala medier och övriga kommunikationskanaler informerar och inspirerar vi till filmvisningar. Vi vill sänka trösklar för att arrangera genom att ta fram olika koncept kopplat till specifika filmer. Förbundet erbjuder paketlösningar samt stöttar föreningarna i marknadsföring och publikarbete med fokus på barn och unga.

## Ungdom

### Syfte

- Att öka ungas delaktighet i bygdegårdsrörelsen.
- Att verka för att fler bygdegårdar söker och får ekonomiskt stöd för att utveckla sin barn- och ungdomsverksamhet.
- Att utöka samarbetet med ungdomsorganisationer på distriktsnivå.

### Metod och mål

Bygdegårdarnas Riksförbund bedriver ett aktivt och främjande arbete för att öka ungdomars möjligheter och delaktighet i bygdegårdsrörelsen. För att detta arbete ska nå ut till alla delar av organisationen är distriktet en viktig resurs.

Ambitionen är att minst en förening tar Ungdomsdiplom. För att fler Ungdomsdiplom ska kunna delas ut krävs dels ökad kännedom om diplommet, dels aktiva insatser från föreningarnas sida för att uppfylla kriterierna. Arbetsmaterial för Ungdomsdiplom används både för att sprida metoder för att utveckla inkluderande verksamhet och som stöd för att ta diplommet. För att nå ut med information och inspirerande exempel arrangeras minst ett webinarium om ungas delaktighet och olika möjligheter till ekonomiskt stöd.

Distriktet stöttar aktivt de föreningar som visar intresse för att göra en ansökan till exempelvis Boverket, Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF), Allmänna Arvsfonden, Leader eller Postkodsstiftelsen.

Digitala möten används för att koppla samman distriktet med sina regionala motsvarigheter i ungdomsorganisationerna. Genom att stärka kontakterna skapas möjligheter till samarbete i både strategiska och praktiska frågor som gynnar båda parter.

Ill: Johanna Lundqvist Björn



## Verksamhet under 2022

- 11 januari Återstart Informationsmöte om Återstart Bygdegård 2022 - kultur i hela landet
- 15 januari Styrelsedag - distrikt
- 29 januari Ordförandekonferens, digital (Karin)
- Februari Valberedningsträff – distrikt
- 12 alt 19 mars Styrelsemöte inför distriktsstämma
- 16/3 Inspirationsträff, BR
- 10 april Distriktsstämma för Skånes BR (Garnhuset)
- Våren Fler bygdegårdar i Skånes kommuner.  
Inventera aktuella tjänstemän och politiker i Skåne som berör bygdegårdsrörelsen.
- Delta i årsmöte med SV Region.
- Delta i årsmöte med Idéburen sektor.
- ?mars Delta i årsmöte med Ideell kulturallians, digitalt
- 3/3+29/3 Webbredaktörsutbildning
- maj Distriktskick-off
- 4-5 juni Förbundsstämma, Älmhult
- juni Styrelsemöte
- Hösten Föreningsträffar i Skåne.  
Fortsatt arbete med diverse inventering och blivande medlemmar
- Okt Delta i årsmöte med HSSL
- 22-30 oktober Kultur- och demokrativecka  
Vecka 43